

TEKSTI: *Tuija Toivonen*
KUVAT: *Hanne Manelius*

Karstulan Kirkkovuorella

LANDELLA

Kotikunta taitaakin olla maailman paras paikka, kun sen vaan hoksaa. Amazing Lande -hanke innostaa maaseudun nuoria oman kunnan kehittämiseen.

Karstulan Kirkkovuoren näkötorin juurella on yläfemmainen. Lähes 30 nuorta viettää toukokuista seikkailuviikonloppua, jonka yksi tapahtumapaikka on maailman korkein hirsinen näkötorni.

Yksi kerrallaan nuoret laskeutuvat köysien varassa tornin huipulta alas. Alhaalla muut tsemppaavat, ja kun jalat koskettavat maata, läpsäytetään yläfemmaa.

”Kaikki osallistujat eivät tunne toisiansa, joten otimme teemaksi yläfemmaineiningin, joka tarkoittaa, että

kaikkien kanssa ollaan kavereita ja annetaan kättä aina kun tilanne vaatii”, sanoo projektikoordinaattori **Jannina Lahti**, 23.

Seikkailuviikonloppu on osa pohjoisen Keski-Suomen alueella toimivaa Amazing Lande -hanketta. Hanke on suunnattu 13–24-vuotiaille nuorille ja sen tarkoitus on saada nuoret mukaan maaseudun kehittämiseen.

”Haluamme innostaa nuoria löytämään kotiseudun parhaat puolet. Usein valitetaan, ettei omalla paikkakunnalla ole mitään tekemistä ja kuitenkin kaikenlaista löytyy, kun vain katselee ympärilleen”, sanoo Lahti.

Karstulassa viikonloppuun mahtui myös muun muassa keilausta, kosken-

laskua ja yöpyminen leirikeskuksessa.

Jannina Lahti on hankkeen ainoa palkattu työntekijä. Hän on kiertänyt kaikkien hankkeessa mukana olevien yhdeksän pohjoisen Keski-Suomen kunnan kouluissa ja nuorisovaltuustoissa innostamassa nuoria mukaan. Tarkoitus on, että nuoret itse järjestävät tapahtumia omalla paikkakunnallaan.

Karstulan tapahtumassa järjestäjiä oli kymmenen ja osallistujia 16.

Maailman paras paikka

Yksi Karstulan tapahtuman järjestäjistä on lukiolainen **Sanni Matilainen**, 17. Hän on mukana Karstulan nuorisovaltuustossa, josta Jannina Lahti löysi

Maallako muka tylsää? Karstulan seikkailuviikonlopussa nuorisoyoukko sai mahtavan yhteisen tsempin aikaan.

ON KIVAA!

hänet mukaan touhuun. Muu porukka nimesi Matilaisen oitis kapteeniksi.

"Muut arvelivat varmaan, että kun tykkään työstäni lukion oppilaskunnan puheenjohtajana, niin voisin olla tämänkin porukan vetäjä."

Matilaisen vastuualueena oli suunnitella tapahtuman markkinointi.

"Tulin mukaan, että olisi muutakin tekemistä kuin olla tietokoneella", tyttö nauraa.

Oikeasti Matilainen on sitä mieltä, että Karstulassa on nuorille paljon tekemistä. On harrastajateatteri, 3D-elokuvateatteri ja monipuolinen urheiluseura sekä innostuneet kulttuuri- ja vapaa-aikasihteerit.

Matilainen itse on ollut muun muas-

sa kuvataidekoulussa, tanssissa, teatterissa ja lasinpuhalluskurssilla. Lisäksi hän toimii seurakunnassa jo neljättä vuotta isosena.

Pienen, 4 500 asukkaan Karstulan hyvä puoli on se, että nuoret tuntevat tai ainakin tietävät toisensa.

"Karstula on maailman paras paikka asua. Täällä on niin hyvä lukio, että parempaa saa hakea. Koulussa on hyvä yhteishenki, eikä siellä kiusata ketään."

Muualle opiskelemaan

Matilainen haluaisi jäädä Karstulaan mahdollisimman pitkäksi aikaa, mutta koska paikkakunnalla ei ole opiskelumahdollisuuksia, on ylioppilastutkinnon

Sanni Matilainen (vas) oli järjestäjajoukon kapteeni. Jannina Lahti ohjasi nuoria tapahtumajärjestäjiä taustalla.

Porukka pakotti myös Jannina Lahden kokeilemaan, miltä laskeutuminen maailman korkeimman hirsisen näkötornin katolta tuntuu.

Saarijärveläinen Petro Salminen, 14, ja karstulalainen Olivia Sagulin, 16, ystävyistyivät Amazing Lande -tapahtumien kautta.

Sateinen päivä ei seikkailijoita hidastanut. Välillä kuivateltiin laavun nuotiolla ja paistettiin makkaraa.

jälkeen lähdettävä muualle. Matilainen haluaisi opiskella jotakin luovaa alaa, kuten rakennusalan pintakäsittelyä. Yliopisto ei nuorta näistä kiinnosta.

”Karstula on ainoa paikka, jossa tunnen olevani kotonani. Haluaisin palata tänne opiskelujeni jälkeen. Olen vähän sellainen metsäläinen, että tarvitsen metsää ja puita ympärilläni.”

Karstulassa syntynyt Sanni Matilainen on ehtinyt asua monella paikkakunnalla ennen kuin perhe kotiutui uudestaan Karstulaan kymmenen vuotta sitten. Hän on käynyt kääntymässä Hankasalmella, Lievestuoreella ja Pieksämäellä.

Matilainen on seurannut nuorisovaltuuston jäsenenä kunnan päättäjien suhtautumista nuoriin.

”Olen tyytyväinen päätäjiin, sillä he kuuntelevat kiittävästi nuorten huolia.”

Saarijärveläinen **Petro Salminen**, 14, tuli mukaan Karstulan tapahtumaan, koska hänellä oli kivaa jo Kivijärven seikkailutapahtumassa. Aktiivinen nuori mies on hyvä esimerkki siitä, kuinka kotikunnassa voi harrastaa monenlaista, jos vaan haluaa.

”Ei Saarijärvellä tekemisen puutetta ole. Olen mukana VPK:ssa, nuorisovaltuustossa, pelaan sählyä, lentopalloa ja futista. Lisäksi soitan rumpuja ja olen roolipelikerhossa”, hän luetlee.

Ja kaiken tämän lisäksi hän ehtii hoitaa koulunkin ”ihan hyvin”.

Petro Salmista harmittaa, että ensin

nuoret valittavat, ettei ole tekemistä ja sitten, kun heille sitä järjestää, ei osallistuta.

”Me järjestimme bändi-illan Saarijärvellä. Siellä oli useita bändejä ja pieni sisäänpääsymaksu. Oli vähän noloa bändeille, kun paikalle tuli alle kymmenen nuorta. Ei se paljon innosta järjestämään mitään”, Salminen pohtii.

Perusnuorisotyö tärkeää

Jannina Lahti on itsekkin aktiivinen nuori. Hän on ollut perustamassa Saarijärvelle nuorisovaltuustoa sekä toiminut myöhemmin nuorisotiedotushankkeessa. Lahti opiskelee Rovaniemen yliopistossa kuvaamataidon opettajaksi, mutta kun hän kuuli Amazing Lande -hankkeesta, päätti hän hakea paikkaa.

”Olen miettinyt paljon nuorten pärjäämistä maaseudulla. Kyllästyin siihen, että toisaalta ympäristö passivoi nuoria, mutta toisaalta nuoret itse kitisevät, ettei ole mitään tekemistä”, hän sanoo.

Lahti haluaa herättää nuoret ideoimaan ja tekemään itse asioita kotikunnassa. Hän on huomannut, että jos kunnan perusnuorisotyö on järjestetty hyvin, se vaikuttaa laajemminkin lasten ja nuorten toimintaan.

”Karstula on hyvä esimerkki siitä, miten pienessä kunnassa tapahtuu

”Ei hankkeen tarvitse olla kummoinenkaan, kun nuoret saadaan mukaan innostumaan.”

Korkeasta hirsitornista laskeutuminen hirvitti monia, mutta alhaalta kuuluva kaverijoukon innokas kannustus rohkaisi ylittämään itsensä.

paljon, kun perusnuorisotyöhön on satsattu. Naapurikunnassa Kivijärvellä, jossa ei ole varsinaista nuorisotyöntekijää, nuoret osallistuvat vähemmän.”

Lahti on silti iloinen, että Kivijärvellä löytyi innokkaita nuoria mukaan Amazing Lande -hankkeeseen, vaikka paikkakunnalla ei ole myöskään nuorisovaltuustoa.

”Ei hankkeen tarvitse olla kummoistenkaan, kun nuoret saadaan innostumaan. Jos nuorista välitetään ja heitä ohjataan, heidän asenteisiinsa voidaan vaikuttaa ilahduttavan helposti.”

Lahti on huolissaan nuorten netinkäytöstä: kun nuorilla ei ole muuta tekemistä, he roikkuvat vapaa-aikanaan liikaa netissä.

Lahdella riittää vielä työmaata. Syksyllä on tarkoitus järjestää muissakin kunnissa seikkailuviikonloppu. Lisäksi jokaisessa kunnassa järjestetään toinen tapahtuma, jonka nuoret saavat itse suunnitella.

”Ainoat annetut raamit toiselle tapahtumalle ovat, että se pidetään oman kunnan alueella eikä pääsymaksua ole. Tavoitteena on tehdä tapahtuma, joka on jotain uutta paikkakunnalla”, hän sanoo.

Lahden mielestä kuihtuvissa maaseutukunnissa pitäisi pohtia, miten saadaan nuoret palaamaan opiskelun jälkeen kotikuntaan. Erityisesti häntä huolettaa korkeasti koulutettujen nuorten pako maaseudulta.

”Toisen asteen koulun käyneet työllistyvät ihan hyvin pienelläkin paikkakunnalla, mutta korkeasti koulutetuille työn saanti on huomattavasti vaikeampaa”, Jannina Lahti sanoo. ■

Amazing Lande

Amazing Lande on pohjoisen Keski-Suomen alueella toimiva nuorille suunnattu maaseudun kehittämishanke.

Mukana hankkeessa ovat Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pihtipudas, Saarijärvi, Viitasaari ja Äänekoski.

Jokaisessa kunnassa nuoret järjestävät itse kaksi tapahtumaa. Ensimmäinen on seikkailuviikonloppu, jossa tarkoitus on tutustua toisiin nuoriin. Toisen tapahtuman nuoret saavat itse suunnitella. Nuoria kannustetaan jatkamaan toimintaa hankkeen päättymisen jälkeen.

Tarkoitus on tutustuttaa nuoret tapahtumajärjestämiseen, oman paikkakunnan mahdollisuuksiin sekä LEADER-rahoitukseen. LEADER-rahaa myönnetään maaseudun yleishyödyllisiin ja elinkeinoelämää kehittäviin pienehköihin hankkeisiin.

Kaksivuotista hanketta rahoittaa maaseudun kehittämissyhdystys Viisari.

Kotikunnan imago on nuorille tärkeä

Nuorille ei ole ihan sama, millaisessa kunnassa he asuvat. Kunnan pieni koko tai syrjäinen sijainti eivät silti välttämättä ole ainoita syitä, miksi kotikuntaa pidetään tylsänä paikkana. Yllättävän suuri merkitys on myös kunnan maineella esimerkiksi valtakunnan mediassa.

”Aikuisten pessimismi tarttuu helposti nuoriin”, sanoo Tampereen yliopiston nuorisotutkimuksen dosentti **Jaana Lähteenmaa**.

”Kun puhutaan jatkuvasti, että talous on huonossa kunnossa, niin nuoret alkavat uskoa, ettei oma kunta pysty järjestämään heille toimintaa.”

Lähteenmaa on tutkinut erilaisia maaseutukuntia nuorten kotipaikkoina. Hän selvitti muutamassa kunnassa nuorten ajatuksia omasta asuinpaikastaan ja tulevaisuudestaan.

”Eräässä pienessä kuihtuvassa kunnassa Pohjois-Savossa nuorten ajatukset olivat lohduttomia. He ajattelivat, että kunta luhistuu ja kohta kaikkialla kasvaa pelkkää maitohorsmaa. Lähes kaikki tutkimuksen nuoret halusivat mahdollisimman nopeasti pois kotikunnastaan”, sanoo Lähteenmaa.

Syynä nuorten ankeaan suhtautumiseen oli muun muassa kunnan huono maine, jota pidettiin yllä mediassa. Kunnassa ei myöskään ollut vakituista nuorisotyöntekijää, vaan palvelu ostettiin 4H-yhdistykseltä.

Kun kunnassa haluttiin aktivoida nuoria ja järjestettiin ulkopuolisen rahoituksen saanut piristysprojekti ja perustettiin nuorisovaltuusto, nuoret suhtautuivat hankkeisiin kielteisesti.

”Nuoret ajattelivat, että projekti uhkaa viedä pois 4H-työntekijän, josta he tykkäsivät. He pelkäsivät, että koska resurssija on vähän, heiltä viedään projektin jälkeen kaikki.”

Nuorisotutkija Jaana Lähteenmaan mukaan positiivinen kuntakuva saa nuoret palaamaan.

Päinvastainen esimerkki Lähteenmaan tutkimuksessa oli pieni pohjalainen kunta. Kunnalla on hyvä maine musiikkipitäjänä ja kuntalaiset suhtautuvat myönteisesti kotikuntansa kehitykseen.

”Tässä kunnassa nuorilla oli aivan toisenlainen asenne. He olivat ylpeitä ja iloisia kotikuntansa maineesta. Nuoret näkivät kunnan tulevaisuuden myönteisenä.”

Lähteenmaa huomasi tutkimuksessaan, että jos kunnalla on perinteitä, joista asukkaat ovat ylpeitä, sillä on suuri vaikutus myös nuorten suhtautumiseen.

”Nuoret saattavat palata myöhemmin kotikuntaansa, jos heillä on siitä positiivinen kuva. Mutta jos ei ole työpaikkoja ja koetaan, että kunta kuihtuu, ei nuorilla ole mitään syytä palata kotiin. Maaseudulla pitäisi olla sellainen henki, että siellä tehdään asioita, joista asukkaat voivat olla ylpeitä”, sanoo Lähteenmaa.

TUIJA TIITINEN

Märät lenkkarit kuivuvat nopeasti laavulla notion lämmössä.